

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	3
<i>A jogok generációi.....</i>	<i>3</i>
<i>A hatalmi ágak elválásztása.....</i>	<i>4</i>
<i>Az Alaptörvény és a korábbi Alkotmány kapcsolata.....</i>	<i>4</i>
1. Az alapjogok korlátozásának általános szabályai.....	5
1.1. Az alapjog fogalma.....	5
1.2. Az alapjogok jogosultja és kötelezettje.....	5
1.3. Az alapjogok korlátozásának szabályai.....	6
1.4. Alapjogok korlátozása különleges jogrend idején.....	7
2. Az élethez és a méltósághoz való jog. Halálbüntetés, abortusz, eutanázia.....	7
2.1. Halálbüntetés.....	8
2.2. Abortusz.....	9
2.3. Eutanázia.....	11
2.4. Az élethez való jog más kérdései.....	13
3. Információs önrendelkezési jog és információszabadság.....	14
3.1. A személyes adatok védelme.....	15
<i>Az érintettek jogai.....</i>	<i>16</i>
3.2. A közérdekű adatok nyilvánossága.....	19
3.3. Minősített adatok.....	22
3.4. Egészségügyi önrendelkezés.....	24
4. A lelkiismereti és vallásszabadság.....	25
4.1. A lelkiismereti és vallásszabadság elemei.....	25
4.2. A vallási közösség fogalma az Alaptörvényben és létrehozásának joga.....	27
4.3. Az állam és a vallási közösségek különvált működése.....	28
4.4. A vallási közösségek létrehozása.....	29
4.5. A vallási közösségek jogosultságai.....	29
4.6. Az egyházként történő elismerésre irányuló eljárás szabályai.....	32
4.7. Az egyházi jogi személyek megszűnése.....	33
5. A gyülekezési és az egyesülési jog.....	34
5.1. Gyülekezési jog.....	34
5.1.1. <i>A gyülekezési jog az alapjogi rendszerben.....</i>	<i>34</i>
5.1.2. <i>A gyülekezési jog részjogosultságai.....</i>	<i>35</i>
5.1.3. <i>A gyülekezési jog gyakorlásának feltételei.....</i>	<i>36</i>
5.2. Egyesülési jog.....	38
5.2.1. <i>Az egyesülési jog alanya és címzettjei.....</i>	<i>39</i>
5.2.2. <i>Az egyesülési jog részjogosultságai.....</i>	<i>40</i>
5.2.3. <i>Az egyesülési jog korlátai, a civil szervezetek feletti törvényességi ellenőrzés.....</i>	<i>41</i>
5.2.4. <i>A Ptk. egyesületre vonatkozó rendelkezései.....</i>	<i>42</i>
5.2.5. <i>A pártokra vonatkozó rendelkezések.....</i>	<i>43</i>

6. Vélemény- és sajtószabadság.....	44
6.1. A véleménynyilvánítás szabadsága.....	44
6.1.1. A véleménynyilvánítás szabadságának tartalma.....	44
6.1.2. A véleménynyilvánítás szabadságának korlátozhatósága.....	46
6.1.3. A közszereplők bírálhatósága.....	47
6.1.4. Gyűlöletbeszéd – közösség elleni izgatás.....	48
6.1.5. A nemzeti jelkép megsértése.....	49
6.1.6. Az önkényuralmi jelképek használatának büntetőjogi szankcionálása.....	50
6.2. A sajtószabadság.....	50
6.2.1. A sajtószabadság tartalma.....	50
6.2.2. A sajtószabadság korlátai.....	52
6.2.3. A média szabályozása.....	53
7. A tulajdon alkotmányjogi védelme.....	55
7.1. Az alkotmányos tulajdonvédelem köre.....	55
7.2. A tulajdonhoz való jog korlátozása.....	56
7.3. A tulajdon elvonása – a kisajátítás.....	57
8. A hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség.....	58
8.1. A hátrányos megkülönböztetés tilalmának jellege.....	58
8.2. Az esélyegyenlőségi törvény.....	61
9. A házasság és a család alkotmányos védelme.....	65
9.1. A házasság fogalma és alkotmányjogi jelentősége.....	66
9.2. A család fogalma és szerepe.....	67
9.3. A családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény főbb rendelkezései.....	68
10. Az egészséges környezethez való jog.....	69
10.1. Az egészséges környezethez való jog megjelenése az Alaptörvényben.....	69
10.2. Az egészséges környezethez való jog nemzetközi jogi vonatkozásai.....	70
10.3. Az egészséges környezethez való jog tartalma.....	71
10.4. A környezetvédelem állami szervezetrendszere.....	72
10.5. Felelősség kérdése a környezetjogban.....	74
11. A választójog (az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és az európai parlamenti képviselők választása).....	76
11.1. Az országgyűlési képviselők választása.....	77
11.1.1. Választási alapelvek.....	77
11.1.2. Az országgyűlési képviselők választási rendszere.....	80
Egyéni választókerület.....	80
Országos lista.....	81
Nemzetiségi lista.....	82
11.2. A helyi képviselők és a polgármesterek választása.....	83
A képviselő-testület megválasztása.....	84
A közgyűlés tagjainak választása.....	84
Polgármester-választás.....	85
Nemzetiségi kedvezményes mandátum.....	86
11.3. Az Európai Parlament tagjainak választása.....	86

11.4. A választási eljárás egyes szabályai.....	87
11.4.1. Az időközi választás, és képviselői, polgármesteri helyek „pótlása”.....	87
11.4.2. A választási kampány.....	88
11.4.3. A szavazás.....	89
11.4.4. A választás során igénybe vehető jogorvoslatok.....	90
12. A nemzetiségek jogai, a nemzetiségi önkormányzatok.....	91
12.1. A nemzetiségek jogai.....	91
12.2. A nemzetiségi önkormányzatok.....	94
12.2.1. A nemzetiségi önkormányzatok választása.....	94
12.2.2. A nemzetiségi önkormányzat jogállása, jogai és kötelezettségei.....	95
12.2.3. A nemzetiségi közügyek ellátásának gazdasági alapjai.....	96
12.2.4. A nemzetiségi önkormányzatok törvényességi felügyelete, kapcsolata a központi állami szervekkel.....	96
13. A magyar állampolgárság keletkezése, megszerzése, megszűnése.....	97
13.1. A magyar állampolgárság keletkezése és megszerzése.....	97
13.1.1. Születés.....	98
13.1.2. Családjogi tény.....	98
13.1.3. Honosítás.....	98
13.1.4. Visszahonosítás.....	100
13.1.5. Nyilatkozat.....	100
13.2. Az állampolgárság megszűnése.....	101
13.2.1. Lemondás.....	101
13.2.2. Visszavonás.....	102
13.3. Eljárás állampolgársági ügyekben.....	102
14. Népszavazás és európai polgári kezdeményezés.....	103
14.1. Országos népszavazás.....	103
14.1.1. Az országos népszavazás típusai.....	104
14.1.2. Az országos népszavazás tárgya.....	104
14.1.3. A népszavazás érvényessége és eredményessége.....	106
14.1.4. Népszavazási eljárás.....	107
14.1.4.1. Eljárás a választópolgárok közössége által kezdeményezett népszavazás esetén.....	107
14.1.4.2. Eljárás a közhatalmak által kezdeményezett népszavazásokban.....	110
14.2. Helyi népszavazás.....	110
14.3. Európai polgári kezdeményezés.....	111
14.4. Népi kezdeményezés.....	111
15. Az emberi jogok nemzetközi védelmének rendszere.....	111
15.1. Az 1966. évi nemzetközi egyezségokmányok.....	113
15.1.1. Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya.....	113
15.1.2. A gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyezségokmánya.....	114
15.2. Az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény.....	115
15.3. Az Európai Unió Alapjogi Chartája.....	116
16. A jogalkotás rendje, jogforrások, érvényesség, hatályosság.....	117
16.1. A jogforrások.....	117
16.2. A jogszabályok.....	118

16.2.1. Az Alaptörvény és a törvényi szintű jogszabályok.....	119
16.2.2. A rendeletek.....	120
16.3. Intern normák.....	121
16.4. Egyéb jogforrások.....	121
16.5. A jogszabályok érvényessége és hatályossága.....	122
16.6. Dereguláció, helyesbítés.....	124
17. Az Alaptörvény elfogadása és módosítása, az országgyűlés törvényalkotási joga, a Kormány, a Kormány tagjának, a Magyar Nemzeti Bank elnökének, az önálló szabályozó szerv vezetőjének és a helyi önkormányzat rendeletalkotási joga, a közjogi szervezetszabályozás.....	125
17.1. A jogszabályok előkészítése.....	125
17.2. Az Országgyűlés normaalkotó funkciója.....	126
17.2.1. Az Alaptörvény elfogadása és módosítása.....	127
17.2.2. Az Országgyűlés törvényalkotási joga.....	128
A törvényalkotás folyamata.....	133
17.3. A Kormány, a Kormány tagjainak rendeletalkotási joga.....	134
17.4. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletalkotási joga.....	135
17.5. Az önálló szabályozó szervek vezetőjének rendeletalkotási joga.....	136
17.6. A helyi önkormányzatok rendeletalkotási joga.....	137
17.7. A közjogi szervezetszabályozó eszközök.....	138
18. A nemzetközi jognak és az Európai Unió jogának viszonya a belső joghoz.....	140
18.1. A nemzetközi jog és a belső jog viszonya.....	141
18.1.1. A nemzetközi jog általánosan elismert szabályai.....	141
18.1.2. A nemzetközi szerződések.....	142
18.1.3. Az Alkotmánybíróság hatásköre a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatban.....	143
18.2. Az uniós jog és a belső jog.....	143
19. Az Országgyűlés feladat- és hatásköre, megbízatása és megalakulása, alapvető működési szabályai, szervezete.....	144
19.1. Az Országgyűlés megalakulása, megbízatásának időtartama.....	146
19.2. A képviselők jogállása – a mentelmi jog és az összeférhetetlenség.....	148
19.3. Az Országgyűlés feladat- és hatásköre.....	150
19.3.1. Törvényhozási funkció.....	151
19.3.2. Politikai funkció.....	151
19.3.3. Ellenőrzési funkció.....	151
19.3.4. Szervezeti funkció.....	152
19.4. Az Országgyűlés szervezete.....	152
19.4.1. Az Országgyűlés tisztségviselői.....	153
19.4.2. Az Országgyűlés szervezeti egységei.....	154
19.5. Az Országgyűlés működése.....	157
20. A köztársasági elnök jogállása, alapvető feladat- és hatáskörei.....	158
20.1. A köztársasági elnök jelölése, választása.....	158
20.2. A köztársasági elnök jogállása és hatáskörei.....	159
20.3. A köztársasági elnök helyettesítése.....	162
20.4. A köztársasági elnöki tisztség megszűnése.....	163

20.4.1. A megbízatást megszüntető tényhelyzetek.....	164
20.4.2. A megbízatást megszüntető jognyilatkozatok.....	164
21. A Kormány (politikai felelőssége, jogállása, alapvető feladatai).....	165
21.1. A kormány megalakulása.....	166
21.2. A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállása.....	167
21.2.1. A miniszterelnök és a miniszterelnök-helyettes.....	167
21.2.2. A miniszterek.....	167
21.2.3. Az államtitkárok.....	168
21.3. A Kormány feladatai.....	169
21.4. A Kormány működése.....	170
21.5. A Kormány megbízatásának megszűnése, a Kormány politikai felelőssége.....	171
22. Az Alkotmánybíróság szervezete, feladatai és hatásköre.....	173
22.1. Az Alkotmánybíróság hatáskörei.....	173
22.1.1. Alaptörvénnyel való összhang előzetes vizsgálata (előzetes normakontroll).....	174
22.1.2. Alaptörvénnyel való összhang utólagos vizsgálata (utólagos normakontroll).....	174
22.1.3. Bírói kezdeményezés.....	175
22.1.4. Alkotmányjogi panasz.....	175
22.1.5. Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata.....	176
22.1.6. További hatáskörök.....	177
22.1.7. Az Alkotmánybíróság intézkedései.....	177
22.2. Az alkotmánybírák jogállása.....	178
22.3. Az Alkotmánybíróság szervezete és eljárása.....	179
22.4. Az Alkotmánybíróság elnöke. Az Alkotmánybíróság Hivatala.....	180
23. A bíróságok szervezete és igazgatása, a bírák jogállása.....	180
23.1. Az igazságszolgáltatás alapelvei.....	182
23.2. A bírósági szervezetrendszer.....	183
23.2.1. A járásbíróságok és kerületi bíróságok.....	183
23.2.1.1. A közigazgatási és munkaügyi bíróság.....	183
23.2.2. Törvényszékek.....	184
23.2.3. Az ítélőtáblák.....	184
23.2.4. A Kúria.....	185
23.2.4.1. A Kúria feladata és szervezete.....	185
23.3. A bíróságok igazgatása, bírói testületek.....	187
23.3.1. A bíróságok igazgatása.....	187
23.3.1.1. Az OBH elnöke.....	187
23.3.1.2. Az OBH szervezete, az OBT jogállása és feladatai.....	188
23.3.2. A bírói testületek.....	189
23.4. A bírák jogállása.....	189
24. Az ügyészi szervezet felépítése, az ügyész feladat- és hatásköre.....	192
24.1. Az ügyészség helye a hatalmi ágak rendszerében.....	193
24.2. Az ügyészség funkciói.....	193
24.2.1. Büntetőeljárás feladatok.....	194
24.2.2. Közérdekvédelmi feladatok.....	195
24.3. Az ügyészség szervezete.....	197

24.4. A legfőbb ügyész és az ügyészek.....	198
24.4.1. A legfőbb ügyész jogállása.....	198
24.4.2. Az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállása.....	199
24.5. Ügyészségi testületek.....	201
25. Az alapvető jogok biztosa és helyettesei, valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság jogállása, feladat- és hatásköre és vizsgálati eljárása.....	201
25.1. Az alapvető jogok biztosa.....	202
25.1.1. Az alapvető jogok biztosának jogállása.....	203
25.1.2. A biztos hatásköre.....	204
25.1.3. Az alapvető jogok biztosának eljárása és intézkedései.....	206
25.2. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság.....	207
25.2.1. A Hatóság vizsgálata.....	208
25.2.2. A Hatóság jelentése.....	209
25.2.3. Az adatvédelmi hatósági eljárás.....	209
25.2.4. Titokfelügyeleti hatósági eljárás.....	209
25.2.5. A Hatóság által indítható per.....	209
25.2.6. Adatvédelmi nyilvántartás.....	210
25.2.7. Adatvédelmi audit.....	210
26. A közpénzügyek alkotmányjogi összefüggései.....	210
26.1. Az Alaptörvény közpénzügyi rendelkezései.....	210
Költségvetés.....	212
Adók.....	213
Pénzrendszer.....	213
Államadósság.....	213
26.2. Az Állami Számvevőszék.....	214
26.2.1. Az Állami Számvevőszék szervezete.....	214
26.2.2. Az Állami Számvevőszék feladat- és hatásköre.....	215
26.3. A Magyar Nemzeti Bank.....	216
26.4. A Költségvetési Tanács.....	218